

BIJLAGE 5

Plan Doen!

Stapsgewijs naar een Duurzame Ontwikkeling Enci-groeve Natuurlijk!

Betaalbaar, beheerbaar en veilig

Voor het moment dat de ENCI-groeve op 1 januari 2020 aan Natuurmonumenten werd overgedragen, ontstond de behoefte aan een realistische strategie voor de ontwikkelingen in en rond de groeve. Duidelijk werd dat het Plan van Transformatie ENCI-gebied (PvT) uit 2010 niet in zijn geheel in stand kon blijven door:

- De latere oplevering van de overgangszone;
- Er geen integraal bestemmingsplan mogelijk is door veranderende natuur- en milieuwetgeving;
- Er geen haalbare dekkende businesscase voor Stichting OntwikkelingsMaatschappij ENCI-gebied (SOME) is die ruimte biedt voor een bijdrage aan de beheerkosten van de groeve;
- Voor een bijdrage in de kosten voor beheer en openstelling van de groeve er geen beroep kan worden gedaan op subsidies.
- Er onzekerheid is over invulling van het bedrijventerrein.

Na een intensieve periode van samenwerking met de partners van het PvT (*) is een nieuw Plan Doen! ontwikkeld, gericht op dekking van de beheerkosten van de groeve. Gehanteerde uitgangspunten bij de uitwerking Plan Doen! zijn:

- De overall-ambitie van het PvT blijft staan, de terugverdienmodellen uit Plan Doen! passen bij de beschreven doelen uit het PvT;
- SOME draagt haar ontwikkeltaak voor de 38+ zone over aan Natuurmonumenten;
- Natuurmonumenten heeft daarmee het volledige eigendom en beheer van de groeve én overgangszone 38+;
- De 50+ zone wordt voorlopig niet ontwikkeld en ondergebracht wordt bij Gemeente Maastricht, in afwachting van de ontwikkeling van het bedrijventerrein;
- Een nieuwe rolverdeling van de partners rondom de ontwikkeling van de groeve wordt vastgelegd, waaronder de toezichhoudende rol die nu door SOME wordt ingevuld.

De diepe groeve is uniek

De ontluikende natuur en al aanwezige soorten in de diepe groeve wijzen op een uniek natuurgebied en grote kansen voor de toekomst. Een goed voorbeeld is de ontwikkeling van het kalkgrasland aan de noordzijde waar in korte tijd een bloem- en insectenrijk gebied is ontstaan. Door de aanwezige kalk in de bodem en de verschillen in hoogte, warmte en vochtgehalte ontstaan leefgebieden voor bijzondere plant- en diersoorten. Deze bijzondere omstandigheden (zonnig, droog, heet, kwelwater, schone ondergrond) en het (nog) kwetsbare karakter van het gebied vergen beheer én toelatingsbeleid. Er zijn twee rondgaande wandelroutes aangelegd. Bezoek aan het gebied zal gedoseerd moeten worden om beleving, natuurkwaliteit en veiligheid te waarborgen.

Functies met gewijzigde invulling

Het Plan Doen! is voor rekening en risico voor Natuurmonumenten waarbij zij nieuw aan te brengen functies in een goede verhouding tot de natuur- en gebruikswaarden ontwikkelt en duurzaamheid nastreeft. Deze functies hebben deels een opbrengend vermogen als bijdrage aan de kosten voor beheer en openstelling van de groeve.

De verplichting tot beheer en onderhoud van de Zuidelijke toegangsweg en betaald parkeren worden door Natuurmonumenten overgenomen van SOME. In het verlengde hiervan is de wens van Natuurmonumenten om de Zuidelijke toegangsweg in eigendom over te nemen van ENCI.

Om de bezoekers de bijzondere natuur van de diepe groeve te kunnen laten zien, worden er vanaf augustus 2021 begeleide excursies georganiseerd. Ook wordt toegewerkt naar een gereguleerde en betaalde openstelling voor individuele bezoekers van de diepe groeve. Maastrichtenaren hebben daarbij als ambassadeurs gratis toegang. De 38+ zone blijft ten alle

tijden voor iedereen vrij toegankelijk en wordt onderdeel van de recreatieve hoofdstructuur van de Sint-Pietersberg. De bestaande horeca wordt in samenwerking met ondernemers voor de langere termijn doorontwikkeld, rekening houdend met de horecavisie van Natuurmonumenten en met eenheid in beeld, uitstraling en aanbod.

Er worden een nieuwe bedrijfsmatige schaapskooi en een bezoekerscentrum met horeca en vergaderlocatie ontwikkeld.

Er is ruimte voor inhoudelijke (outdoor-)activiteiten en evenementen die passen bij de natuur- en recreatiezonering en het karakter van de groeve.

Voorbeelden zijn buitensportactiviteiten en andere activiteiten waarbij natuurbeleving een meerwaarde heeft. De activiteiten moeten daarnaast ook opbrengsten opleveren en liefst in samenwerking met de horeca gehost worden. Beoogd wordt ook op termijn een dependance van een museum op locatie te realiseren (met publieksvriendelijke onderzoeksruimte voor Maastricht University). In de tussentijd zijn tijdelijke buitenexposities te vinden op de 38+ zone.

Aansluitend aan de 38+ zone wordt een waterspeelplek gerealiseerd voor gezinnen met kinderen met ook droge speelnatuur voor de minder warme maanden. De unieke plek en het bijzondere aanbod draagt door een

toegangsvergoeding ook bij aan het op niveau houden van het beheer.

De groeve en de bezoekers leren kennen

Natuurmonumenten wil de groeve en haar bezoekers leren kennen en zal daarom inwoners van Gemeente Maastricht en anderen uitnodigen om met haar en de groeve kennis te maken. Een scholenprogramma wordt uitgewerkt. Tijdens feestelijke open dagen is extra informatie over de ontwikkeling, de omgeving en activiteiten te vinden. Actieve participatie en meningsvorming wordt gestimuleerd tijdens beheerdagen en natuurcafé bijeenkomsten.

Een waardevolle groeve én berg

Om een waardevolle groeve en Sint-Pietersberg te bereiken en te kunnen beheren en veilig open te stellen wil Natuurmonumenten de exploitatie van de 38+ zone op zich nemen als de erfpachtpositie van SOME om niet over wordt gedragen. Ten aanzien van de overdracht van het deel van de opstal Chalet D'n Observant dat nu in eigendom is bij SOME zullen tussen Natuurmonumenten en SOME nadere afspraken worden gemaakt.

(*) Partners van het PvT: Gemeente Maastricht, Provincie Limburg, ENCI, Sint-Pietersberg Adembenemend en Natuurmonumenten

Kaart van Plan Doen! in de Enci-groeve:

